№ 99 მაისი 13, შაბათი 1889 მაისი 13, შაბათი № 99

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲦᲘᲠᲡ

თოვ	მან.	კ.	თოვ	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი — ერთი შაური

ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

1877—1889 ᲡᲐᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲝ ᲓᲐ ᲡᲐᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲝ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ 1877—1889

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲬᲧᲔᲑᲐᲓ ᲓᲐ ᲙᲔᲠᲫᲘ ᲒᲐᲒᲖᲐᲕᲜᲘᲗᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲐᲓ ᲣᲜᲓᲐ მიᲬᲔᲠᲘᲗ: ᲥᲐᲠᲗᲚᲘᲡ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲤᲝᲠᲔᲚᲘᲜᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, ᲑᲐᲡᲢᲐᲛᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘ, № 5, ᲬᲘᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐᲕᲠᲪᲔᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ ᲙᲐᲜᲪᲔᲚᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲕᲐᲒᲐᲓ-ᲐᲖᲘᲐᲠᲝᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ.

ᲤᲐᲡᲘ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲡᲐ: ᲩᲕᲣᲚᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲡᲢᲠᲘᲥᲝᲜᲘ ᲠᲕᲐ ᲙᲐᲞᲔᲘᲙᲐ.

1877—1889 ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ

ᲙᲘᲠᲘᲐᲡ, 14 ᲛᲐᲘᲡᲡ

ᲛᲣᲨᲢᲐᲘᲓᲘᲡ ᲑᲐᲦᲨᲘ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ

ᲡᲔᲘᲠᲜᲝᲑᲐ

ᲓᲐ

ᲚᲐᲢᲐᲠᲘᲐ-ᲐᲚᲚᲔᲒᲠᲘ

„ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲬᲘᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐᲕᲠᲪᲔᲚᲔᲑᲔᲚᲘ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ“ ᲡᲐᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝᲓ. ᲡᲔᲘᲠᲜᲝᲑᲐ ᲓᲘᲜᲬᲧᲔᲑᲐ ᲜᲐᲨᲐᲓᲦᲔᲔᲡ 4 ᲡᲐᲐᲗᲘᲡᲔ. ᲑᲐᲦᲨᲘ ᲨᲔᲡᲐᲡᲕᲚᲔᲚᲘ ᲑᲘᲚᲔᲗᲘ 20 ᲙᲐᲞ. ᲔᲚᲘᲠᲘᲡ.

ᲓᲐᲬᲘᲠᲕᲜᲘᲚᲘᲗᲘᲗ ᲐᲒᲘᲜᲨᲘᲗᲐᲜ ᲓᲐᲛᲝᲢᲪᲣᲚᲘᲐ

კავკასიის სამეუფნეო საზოგადოების წევრთ სთხოვენ მობრძანდნენ საზოგადოების წლიურს კრებაზე, კვირას, მაისის 14-ს, ნაშუადღევის პირველს საათზე.

განსახილველი საგნები:

ა) ანგარიში საზოგადოების მოდვაწეობისა და ტფილისის საბადოსნო სკოლის მოქმედებისა 1888 წელს.

ბ) მოხსენება ბ-ნ ნ. ნ. შავროვისა: „აბრეშუმის ᲬᲘᲘᲡ მომგველი და შომშენებელი სადგური და ამისი მოქმედება“.

გ) მოხსენება ბ-ნ მ. ნ. კუჩაევისა: «იფოთექის სისტემის მესახებ».

დ) არჩევა საზოგადოების საბᲭოს ორის წევრისა.

კრებაზე შეუძლიანთ დაესწრნენ არა-წევრთაცა.

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘ, 12 ᲛᲐᲘᲡᲘ

კიდევ ერთი ისეთი სასიამოვნო და საგულისხმო ამბავი უნდა აᲦᲜᲘᲨᲜᲝთ ჩვენის სამდვდელოების მოდვაწეობიდგან, რომელიც ნათლად გვიჩვენებს, რას უნდა მიᲰᲛართოს თავისი ძალ-ᲦᲝნე სამდვდელოებამ და რა საშუალებით უნდა ემსახუროს ერსა და ეკᲚᲔᲡᲘᲐს. „ᲘᲕᲘᲠᲘᲘᲡ“ მე-97 №-ში დაბეᲭდილი იყო წერილი მᲦᲔᲗᲘᲝᲓᲒᲐᲜ იმის შესახებ, რომ მამა ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲔ, მართᲚ-მადიდებელ სარწმუნოების გამავრცელებელ საზოგადოების სკოლების ინსპექტორმა, დაათვალიერᲐᲜ მᲦᲔᲗᲘᲡ სამრევლო სკოლა, რომᲚᲘᲡ მოთავე და გამᲒᲔᲚᲐ მდ. ნ. ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲔ. მამა ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲔ გამოᲬᲔᲪᲓᲘᲐ შᲔᲒᲘᲠᲜᲓᲔᲑᲘ, მოᲬᲣᲛᲔᲜᲘᲐ მათი გᲐᲚᲛᲝᲑᲐ და ნᲐᲮᲣᲚᲘᲗᲐ და გაგონᲚᲘᲗ მᲔᲢᲐᲓ კმაᲧᲝᲤᲘᲚᲘᲡ დარჩენილა. მამა ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲔ შᲔᲣᲙᲠᲑᲔᲜᲘᲐ გᲦᲚᲔᲑᲔᲑი და მათᲗᲕᲘᲡ გრძნობითა და აზრით სავსე სიტᲧᲕᲐ უთქვამს იმის შესახებ, თუ რა დიდი მნიშვნᲔᲚᲝᲑᲐ აქვს ჩვენს დროᲛᲘ სწავლა-განათლებას: „რომ თქვენᲗᲐ შვილებმა მომავალში ᲪᲣᲓᲐდ არ მოგიხსენიონ და აიცილოთ იმათი საᲧᲕᲔᲓᲣᲠი, უთხრა გᲦᲚᲔᲑᲔᲑᲘ მამა ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲔ: ნუ დაზოგავთ მათთვის ნურაფერს, აᲗᲐრეთ განუᲧᲕᲔᲢᲚᲘᲕ სკოლაში და ნუ მოაცდენთ სწავლას ... იმათი სწავლა ბოᲚᲝს თქვენვე დაგიᲢᲙᲑებებთო“... გᲦᲚᲔᲑᲔᲑ მადᲦᲚობა გამოᲬᲔᲪᲜᲐდებიათ მამა ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲘᲡᲐ. თვის ამ გვარის სწავლა-დარიგებისათვის. მეორე დᲦᲔᲡ თურმე ᲑᲔᲗᲠᲐ ინანა, რᲐᲢᲝᲛ ᲩᲕᲔᲜᲘᲐ არ მოგვისმინეთ იმისი ᲢᲙᲑილი სიტᲧᲕᲐ.

ᲔᲡ ამბავი სასიამოვნო და საგულისხმოა, რადგანაც ნათᲚᲐდ გვიჩვენებს, რომ მამა ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲔ და მდ. ნ. ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲔ ნამდვილი და უტᲧუარი აზრი შეუᲫᲒენიათ იმის შესახებ, თუ რა გზითა და საშუალებით უნდა ემსახუროს სამდვდელოება ერსა და ეკᲚᲔᲡᲘᲘᲡ. ეს ამბავი და სხვა რამდენიმე გარემოება, რომელიც ჩვენ უკვე აᲦᲜᲘᲨᲜᲔთ ჩვენს გაზეთში, აშკარად ᲰᲓᲝᲬმობს, რომ ჩვენს სამდვდელოებაშიაც თანდათან თᲣᲮს იკᲘდებს და ვრცელდება იგი უტᲧუარი აზრი, ᲣᲠᲝმᲦᲚᲝᲑᲐ სამდვდელოების მოდვაწეობა ნახევრად მაინც ᲗᲣᲮᲒ და უნაᲧოფო იქნება, და უნდა ვისურვოთ, რომ ჩვენმა სამდვდელოებამ მისცეს ერსა და ეკᲚᲔᲡᲘᲘᲡ მრავალი ისეთი გულ-მხურვალე და გულითადი მოსაᲠᲩᲘᲚᲘ ერის განათლებისა, როგორᲜᲘც არიან მამა ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲔ და მდ. ᲦᲚᲘᲝᲜᲘᲫᲔ. ჩვენმა სამდვდელოებამ გულში უნდა ᲩᲐᲘᲬᲔᲓᲘᲡᲗ, რომ სწავლა-განათლება ერთადᲐ-ერთი სახსარია როგორც ერის თვით-ᲪᲜობიერების გასაᲬᲕრთნელად და გასაძᲚიერებᲚᲐდ, ისე ქრისტᲘᲡ მოძღვრების გასამᲙᲘცᲔᲚᲐდ.

როგორც წინადვე რამდენჯერმე აღნიშნული იყო ჩვენს გაზეთში, აკა-იქ ზოგი ეკᲚᲔᲡᲘᲘᲡ მსახური სᲪᲓᲘᲚᲝᲑს ძᲕᲚი მონასტრები და ეკᲚᲔᲡᲘᲘᲔᲑი განახᲚᲝს, დაიცვას ძᲕᲚის ეკᲚᲔᲡᲘᲘᲡᲐ და ᲮᲔᲚოᲜᲕᲔᲚᲘᲡ ნაშთები და გაავრცᲔᲚოს ერში სწᲐᲚᲐ-განათლება. ᲧᲝᲕᲔᲚᲜᲕᲔ ესე მᲔᲢᲘᲗ სასიამოვნოა იმიტომ, რომ მოახსწავებს ჩვენის სამდვდელოების გამოᲤᲮᲘᲖᲚᲔᲑᲐსა და გამოᲦᲕიძებას. ძᲕᲚᲐდ ჩვენი სამდვდელოება არა სᲯერდებოდა ეკᲚᲔᲡᲘᲘᲡ მᲐრᲗᲝ ფორმᲐᲚᲣრს მსახურებას, რადგანაც კარგად ესმოდა, რომ სწავლა-განათლება უმᲐᲦᲚᲔᲡი საშუᲐᲚᲔᲑაა სარწმუნოების გასამტკიცებᲚᲐდაო. ამიტომაც ეკᲚᲔᲡᲘᲐᲡ მიᲐმᲕᲔᲚა სწავლა-განათლება, მწერᲚობა და ამ სახით განამტკიცა არა მარᲗᲝ ქრისტᲔᲡ მოძღვრება, არამედ განაძᲚიერა და გაავრცᲔᲚა მწიგნობრობა, მწერᲚობა. ამიტომაც ჩვენს ძᲕᲚს სამდვდელოებას დიდი სამსახური მიუᲗᲕᲘს ეკᲚᲔᲡᲘᲘᲡა და ერის წინაშე და თუ ჩვენმა ერმა გადაᲚახა მრავალი უსამართᲚᲝობა ისტორიისა და წᲣᲚში არ გატᲧდა, ამის მიზᲔᲖი ჩვენი მხნე და შეგნებული სამდვდელოება იყო, რომᲔᲚᲗᲐᲜაც ისეთს ᲥᲐმს უᲨᲐტრონᲡ ჩვენს ეკᲚᲔᲡᲘᲘᲡა, მწიგნობრობასა და ᲮᲔᲚოᲜᲕᲔᲚებას, როცა თითქმის მთᲔᲚი ერი თვით-არსებობისათვის ებრძოდა ქრისტᲘᲡ მოძღვრᲔᲑᲘᲡა და ერის მᲢᲔრთა და მᲩაგრᲔᲚთა. მართᲚია, ამ გარემოებამ ერთ გვარი ფერი და მიმართულება დააჩნია მთᲔᲚს ჩვენს ცხოვრებას, მაგრამ ეს მაინც არაფერს აკᲚᲔᲑს ჩვენის ძᲕᲚის სამდვდელოების სახᲔᲚᲡა და დიდებას.

სამწᲣᲡაროდ, სხვა-და-სხვა მიზეზის გამო, ესეთი ანდერძ-მემგვიდრეობა შეᲬᲔრდა, შესწᲧდა, სამდვდელოება გამოეკიდა მხოᲚᲝდ ფორმᲐᲚურს მსახურებას ეკᲚᲔᲡᲘᲘᲡას, ᲮᲔᲚი აიღო მწიგნობრობასა და სწავლა-განათლებაზე. ამ გარემოებამ არა სასიამოვნო ნაᲧოფი მოიტანა: თვით სამდვდელოებასაც მოაკᲚᲔს სახᲔᲚი და მᲔᲜიმᲕნᲔᲚობა და ᲮᲐᲚᲮᲡაც დაᲫᲕᲔᲘᲝდა გონᲔᲑითა და ზნეობით.

ᲔᲚᲚᲐ-კი, როგორც სᲩᲐᲜს სხვა-და-სხვა უᲨᲣᲧარის საბუთიდგან, ჩვენი სამდვდელოება თანდათან ᲬᲘᲖᲘᲖᲚდება და იმ აზრს ითვისებს, რომ თავისს მოგᲐᲚეობას პირნათᲚᲐდ ვერ გაუძღვება, თუ რომ ერის განათᲚებაზე არ იზრუნᲐ. სამდვდელოება თვით ერის ცხოვრების სათავეში სᲓგას, ერთან ბᲔᲠᲒᲐᲠი ნაირი განწᲧობიᲚᲔᲑა აქვს და ამიტომ, თუ ამ ნათᲔᲚს აზრს მᲢკიცᲔᲓ ემსახურება, ნამდვილს მწᲧემსობას გაუწᲧვს ქვეᲧᲐნას და სახᲔᲚსა და დიდებასაც მოიხვეᲭს.

ა. ნა—Ლი

ᲐᲮᲐᲚი ᲐᲛᲑᲐᲕი

*** ავდარმა გააᲬირა საქმე. გამᲣᲦᲛᲔᲑᲣᲚᲘᲡ ᲬᲕᲘმᲘᲡის გამო ᲧᲕᲔᲚᲒᲐᲜ დიდი ზარალია. ᲬᲕᲘმᲘᲡმაᲕე ადიდა წᲧᲚები და ზოგან Ხიდები და ბოგირები გაᲐᲬᲣᲞა, ზოგან ნათესი წაახᲓინა და ზოგან ᲔᲜᲔᲮᲔᲑი დᲮᲔᲒᲚიᲧᲐ. ტფილისᲘᲡ ᲬᲕᲘმᲘᲡმა ᲑᲔᲠი აᲜᲔᲜ და ძᲕᲔᲚებᲣᲚᲘ სახᲚᲔᲑᲘ. ადიდებᲣᲚᲘ მᲢკᲔᲠი ᲬᲘᲚᲡაც ᲔმᲣᲭრება რიყეს, დᲔᲪᲘᲚᲛᲝᲜᲘს მᲔᲘდანს, ორთაᲭᲐᲚის ბაღᲔᲑსა და ზოგიერთგან ნაᲔᲠის სახᲚᲔᲑსაც.

*** ᲚᲘᲐᲮᲔᲠი გაგიᲥᲔᲑᲣᲚი მოდის და დაᲐᲖარᲐᲚა გორი. არაგვიც ადიდებᲣᲚᲐ და არე-მარე თან მოᲐᲥᲔს თურმე.

*** მარᲔᲚისსა და ᲑᲔᲚაგორის შᲣᲐ რკინის გზა ერთის ᲔᲠᲗᲘᲡ მანძილზე გაᲣᲤᲣᲫᲔᲜია ᲬᲕᲘმᲔᲑსა და ნიაღᲔრᲔᲑს. მისᲔᲚა-მოსᲔᲚა საქონᲚᲘს მᲐᲢარᲔᲑᲚᲔᲑისა შᲔᲭᲘრᲔᲑᲣᲚია. მხოᲚᲝდ ფოსტᲘᲡა და პასაᲟᲘრᲔᲑის მᲐᲢარᲔᲑᲚᲔᲑიᲚა დადიან, მაგრამ გაᲤᲣᲫᲔᲑᲣᲚს ალაგს ფოსტა ᲮᲔᲚით გადაᲐᲫᲔთ და პასაᲟᲘრᲔᲑი ᲤᲔᲮით გადადიან გაᲤᲣᲫᲔᲑᲣᲚს მანძილზᲔდ.

*** აᲥᲡᲢᲐᲤᲘს რკინის-გზის საᲓგურᲐᲚალაიკები ᲥᲕᲔყᲐნას ბოძᲔᲑᲔდ ᲔᲓგიᲐᲜ!..

**

როდᲔსაც აᲥ, ტფილისᲘᲡ, პოᲮᲚᲐᲚიმოᲕᲔᲑისა და ბᲔᲚალაიკᲔᲑის კალმის წᲕᲔრის გაᲐᲥᲕს დაᲣსრულᲔᲑᲔლი ᲤᲮაᲕა-ᲤᲮᲣᲕი და საკᲘრᲘᲚᲔᲚად მოწᲐᲓინᲔᲑᲣᲚია თაᲕისი მᲭᲐრტᲚᲘანი ᲤᲔრი წᲕაᲚᲚისაᲗᲕᲘს ᲧᲕᲔᲚᲐს, ᲔᲘნᲘᲪ-კი ოᲓნაᲓ მაᲘნᲪ გამოიᲰᲔნს ნიშან-წᲧᲐლს რიგიანობისასა და სამშობᲚᲝს სიᲧᲕარᲣᲚისას, სწორᲘᲓ ამ დროს Ერთგვარი მოღᲔᲕᲬᲔნ არა ნაკᲚᲔᲑის სითამამით დანᲐᲕარდᲔᲑენ სოფᲚად და ᲮᲐᲚᲮს აᲪᲚიან პირიდამ ᲧᲐᲜᲐსაკᲜᲔᲚს ᲚᲣკმას. დღე არ გაᲐა, რომ ქᲣრდᲔᲑᲘᲡ და ᲧᲐᲰაღᲔᲑᲘᲡ რამდᲔნიმე ოᲧᲐᲮი მაᲘნᲪ არ დასᲪᲣᲚ ძირსა და არ მოᲮᲐრაონ წᲚᲔᲑი.

მკითხᲔᲚი შᲔᲰᲬᲜᲐᲕდა, რომ ამ ბოᲚᲝს დროს მე, როდᲔსაც-კი მომიხᲓᲔᲑა ᲚᲐპარაკი ბᲔᲠᲗᲙᲐᲠᲬᲜᲔᲚ ბᲔᲚალაიკᲔᲑსა და იმᲗᲐ გᲕᲐრ საზოგადო მოღᲔᲕᲬᲔᲑᲔᲖᲔ, ᲣთᲣოდ უნდა ჩამოᲐᲕᲐდᲗ სიტᲧᲕა სოფᲚის დამᲬᲘკᲔᲑᲚᲔᲑᲘᲗᲐც. ᲔᲡ თუმცა უᲬᲘᲚᲝᲔᲚᲘᲔდ მემარᲗᲔᲑა, მაგრამ უმიზᲔზოდ-კი არა.

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲗᲐ ᲨᲝᲠᲘს

ᲩᲕᲔᲜᲘᲡᲣᲠᲘ მᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲘᲔᲑი და პუᲑᲚიცᲘᲡᲢᲘᲔᲑი.—ნუ შეᲒᲕᲬᲣᲠᲓᲔᲑᲐ. — თაᲒᲘᲐნᲗᲘსა ᲓᲐᲠᲓᲐᲜᲘᲡ თუ სხᲕᲘსთვის.— „ᲗᲠაკᲐᲢᲘᲐნი“ ᲑᲐᲚი ᲡიᲪᲮᲚᲐნისა.

ᲦᲛᲔრთმა ᲩᲕᲔᲜᲘᲡკᲔᲜაც გადმოიხედა მოᲬყᲐლის თᲕალითᲐ და გაᲘᲗᲚᲝ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲥᲕᲔყᲐნა სამეცᲜᲘᲔრო და საზოგადო მოღᲔᲕᲬᲕᲔᲑᲘᲗᲝ. ნარ-დონმა თᲕალი გადᲐᲭკრა და მამაᲝᲩᲕᲔᲜᲝსაᲗᲕᲘს დაისᲬᲐᲚა ყოფა-ცხოᲠᲔᲑა თუᲑᲐლთა და მოსᲚობა, მძლᲔᲠᲘის ᲮᲔᲚით ᲐᲮᲬᲐდა პირᲗᲐდე დაფარᲣᲚს დროს ᲩᲕᲔᲜᲘს წინაᲠᲔᲑის აᲦ-კარგიანობისას, ᲭიაᲜურითა და დაფაზურᲜით ჩაᲐტარა წინაშე განცᲘᲤრᲔᲑᲣᲚის მაᲧურᲔᲑᲚᲘსა „მიდო-ასირᲘᲚი ᲮᲐᲚხი დიდებᲣᲚთა სპრსთა“ (мидо-асирійскій народъ знатныхъ персовъ *), დაგვიმტკიცა, რომ კᲐᲑᲐდოკიᲔᲚი ᲑᲔრძᲔᲜი სტრაᲑონი არის რომაᲔᲚი მწᲔრᲐᲚი, თუმცა-კი ᲑᲔრძᲔᲜიᲐ და ᲑᲔრᲫᲜᲣᲚᲗᲐ სწᲔრდᲐო, და ᲔᲮᲚა თურმე ასეთისაᲕე სიმტკიცითა სწᲐდიან აუᲑᲝᲚოს ᲥᲕᲔყᲐნას თᲕალი და დაუმტკიცოს ყᲕᲔᲚᲐს, რომ თუმცა გრიგოᲚ ორᲑᲔᲚიანი, ნიკოᲚოოზ ᲑარᲐთაშᲕილი და სხვა ქᲐრთᲕᲔᲚი მწᲔრᲐᲚი ჩამომაᲕᲔᲚობით ქᲐრთᲕᲔᲚᲘᲐნ არიანო, თუმცა ქᲐრთუᲚᲔᲗᲐ სწᲔრენ, მაგრამ არც ერთი Ჭკიანი, ᲑრძᲔᲜი, კრიტიკის თᲕალითᲐ მაᲧურᲔᲑᲔᲚი და მიმᲧოᲚი შᲔდარᲔᲑითის მეთოდისა არ ჩასთᲕᲔᲚის იმᲗᲐ ქᲐრთᲕᲔᲚი მწᲔრᲐᲚᲔᲑᲐდ, იმიტომრომ მათი ნაწᲔრᲔᲑი იმ დროისსᲐნ არიან, როდᲔსაც საქᲐრთᲕᲔᲚო შᲔერთᲔᲑᲣᲚია რუსეთთანაო. საბუთი მᲔტᲐდ ᲭკᲣᲨი მოსსაᲚᲔᲚია და, ნარ-დონის აზრით, ᲔᲘნᲪ ამ საბუთს ᲔᲠᲗ მოიᲜᲔᲚᲔᲑს და არ იტᲧᲕის, რომ გრიგოᲚ ორᲑᲔᲚიანი თუ ნიკᲝᲚოოზ ᲑარᲐთაშᲕილი რუსეთის პოᲔტᲔᲑი არიანო, — ᲰᲛ, ᲔᲘნᲪ ამᲗᲐ არ იტᲧᲕის, ის იᲬᲔᲑა ᲪᲐლი და ბაᲦᲐლი გოგოᲚის პᲔტრᲔᲨᲐკᲐსი, ფონ-ᲕᲘზინის მიᲢროფანᲨᲐკᲐსი, პაᲕᲚᲣᲨᲐკᲐსი, სᲜᲔიჩკᲐსი და ᲔᲐნᲔიჩკᲐსიო. მაგრამ ᲯᲔრ კიდᲔᲕ სადა ხართ! აბა ამისთანა მᲔᲪᲜᲘᲔრი კაᲪი რას არ დაგᲔიმტკიცᲔᲑს და რას არ ამოაᲩᲘᲜᲔს ძᲔᲚᲔᲡ თუ აწᲨოᲗᲐ! სᲘერი ამას იᲩითა ნახᲔთ, თორემ აᲥამდᲔ რა იყო.

მᲔᲪᲜᲘᲔრᲔᲑაᲨი ᲮᲛᲐ ასე ᲨᲝრს გაᲔᲣᲦᲘᲔთ, ᲮᲚᲝᲚᲝ არც საზოგადოᲝᲠᲘᲔს ასᲐᲠᲔᲗᲖᲔ გᲐᲮᲚაᲔრთ-ღა ჩამორᲩᲝმილი და ᲣᲯᲐᲚ არაᲔᲘს-ღა მიᲒᲩᲐᲜᲩᲐᲚᲔᲑთ. ნარ-დონᲔᲑი თუ გასაᲨᲢᲔრᲔᲑᲚᲘ სᲐᲠᲢᲐᲯ ᲨᲣᲥᲐ ᲰᲭᲔᲤᲔᲑ ჩᲕᲔᲜᲘᲡ ძᲔᲚᲔᲡ ᲘᲡტᲝრიასა და აწინᲦᲔᲚ ყოფა-ცხოᲠᲔᲑაᲡ, ᲰᲝᲚᲮᲚᲐᲚიმოᲕᲔᲑᲘᲡ ნომᲔრი პირᲔᲚᲘᲐ და ნომᲔრი მეორე, ᲐᲒრᲔთᲔᲚ სახᲔᲚᲝᲕᲐნი „ᲑᲔᲡᲢᲠᲢᲠᲣᲜᲘ ᲑᲐᲚᲐᲚაიკᲔᲑი“ მოთᲐᲕᲔᲚᲝᲑაᲡ უᲬᲔᲕᲔᲜ ᲩᲕᲔᲜᲡ ᲥᲕᲔყᲐნაᲡ და ᲔᲐრთ Ერთს მომᲯᲐᲓᲝᲑᲔᲚᲡ და მოᲯᲐᲓᲝᲑᲣᲚს ნᲔტᲐრᲔᲑაᲨი.

ᲮᲣმრობა არ გᲔგᲝნოთ. ᲒᲐრᲓᲐიᲪᲔᲚა დიდებᲣᲚი სატᲘრიკᲝი რუსეთისა ᲨᲘᲚᲓᲠᲘნი, რომᲔᲚიც მთᲔᲚი ორმოცი წᲔᲚიწᲐდი ტᲧᲔს აძრობდა იმ საᲮᲘᲖᲚᲐრ Ჭია-ღᲣᲐთ, ᲔᲘსი გაᲣმაძᲔᲚᲐრი მადაც სისᲮᲚს უᲨრობს რუსეთის ᲮᲐᲚხს ცხოᲠᲔᲑას. ამ Ჭია-ღᲣᲐᲨი სატᲘრიკᲝსმა ᲩᲐᲔᲚᲝᲡ ᲮᲔᲚი, გამოიᲧᲕᲐნᲔ საქᲔᲕᲔᲚოდ და გაᲐკრა სამარცხᲔᲜᲝ ბოძᲔᲑᲘ სხᲕᲐთა შორის პოᲮᲚᲐᲚიმოᲕᲔᲑი და ᲑᲔᲮᲡტრᲣᲜᲜᲘ ᲑᲐᲚᲐᲚაიკᲔᲑიც წარმოიდგᲔᲜᲔთ, რომ ჩᲕᲔᲜᲘს კურთᲮᲔᲣᲚს ქᲕᲔყᲐნაᲨი, სადაც ყᲕᲔᲚაფერი ასე შᲔუᲤᲣᲤრᲔᲑᲔᲚი და მოᲗᲐᲕᲔᲡᲑᲔᲚი ᲔრთმᲐნეთᲨი, ᲨᲘᲓᲠᲘნის პᲐნᲐᲨიᲓᲔᲖᲔ თაᲒ-Აირს მიიმტᲔრᲔᲕᲔᲜ Ეს პოᲮᲚᲐᲚიმოᲕᲔᲑი და ᲑᲔᲮᲡტრᲣᲜᲜᲘ ᲑᲐᲚᲐᲚაიკᲔᲑი!.. ჩᲕᲔᲜ პᲐტიᲕსა ᲔსᲪᲔმთ მოᲬᲘნაᲔᲜ კაᲪსაო და თქᲕᲔᲜ-კი სადაც სოროᲜᲔᲑᲨი მიმᲐᲚულხᲐრთ, იმიტომ-რომ არ იᲪით, რა ან ᲔᲘნ იყო ᲨᲘᲓᲠᲘნინო.

ᲨᲘᲓᲠᲘნᲘᲡ დიდის ᲭკᲣᲨᲘ კაᲪი გᲐᲮᲚდათ, მაგრამ მკᲝნი თᲕით ᲘᲡიᲪ-კი ᲔᲠ წარმოიდგᲔᲜᲓᲔ, რომ პოᲮᲚᲐᲚიმოᲕᲔᲑის სამგᲚოᲕიარო ᲨᲔიᲭᲜᲔᲑოდა სიკᲕᲓᲘᲚის შემᲓეგ. ᲨᲘᲓᲠᲘნის მიᲔრ ᲯᲔᲠᲪᲛᲣᲚი პოᲮᲚᲐᲚიმᲝᲕᲔᲑიᲪკი ჩᲕᲔᲜᲨი მოᲚᲔᲕᲔᲬᲛᲝᲜᲓᲔ და გულᲛტკიᲕᲔᲣᲚᲝᲑაᲡ იᲩᲔᲜᲔ საზოგადო აᲔსა და კარგᲨი. ამაზე მᲔტი წარმᲐტᲔᲑა მკᲝნი სიხᲛრᲐდაც არ მოᲔᲚᲐნᲔᲑᲓᲝდა ჩᲕᲔᲜს მამა-პᲐპაᲡ: ნარ-დონᲔᲑი სოციᲝᲚოგობᲔᲜ, პოᲮᲚᲐᲚიმᲝᲕᲔᲑი და ᲬᲘᲖᲘᲖᲚᲔᲑᲘᲗ ᲐᲠᲔᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲝᲑᲐᲡ, რᲐᲓᲒᲐნაც ᲩᲐᲠᲗᲐᲚᲘ ᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲝᲑᲐ ᲘᲗᲕᲘᲡᲔᲑᲔᲡ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲝᲑᲐ ᲐᲠᲐ ᲛᲐᲠᲗᲝ ᲥᲠᲘᲡᲢᲔᲡ ᲛᲝᲫᲦᲕᲠᲔᲑᲐ ᲐᲘᲫᲚᲘᲔᲡ, ᲐᲛᲘᲢᲝᲛ, თუ ᲐᲛ ნᲐᲗᲔᲚს ᲐᲮᲠის მᲢკᲘᲪᲔᲓ ᲔმსახურᲔᲑა, ნამდვილს მწᲧᲔმსობას გაუწᲧᲕს ქᲕᲔყᲐნას და სახᲔᲚსა და დიდებასაც მოიხვეᲭს.

Ა. ნა—Ლი

ᲐᲮᲐᲚი ᲐᲛᲑᲐᲕი

*** ავდარმა გააᲬირა საქმე. გამᲣᲦᲛᲔᲑᲣᲚის ᲬᲕᲘმᲘᲡის გამო ᲧᲕᲔᲚᲒᲐᲜ დიდი ზარალია. ᲬᲕᲘმᲘᲡმაᲕე ადიდა წᲧᲚები და ზოგან Ხიდები და ბოგირები გაᲐᲬᲣᲞა, ზოგან ნათესი წაახᲓინა და ზოგან ᲔᲜᲔᲮᲔᲑი დᲮᲔᲒᲚიᲧᲐ. ტფილისᲘᲡ ᲬᲕᲘმᲘᲡმა ᲑᲔᲠი აᲜᲔᲜ და ძᲕᲔᲚებᲣᲚᲘ სახᲚᲔᲑᲘ. ადიდებᲣᲚᲘ მᲢკᲔᲠი ᲬᲘᲚᲡაც ᲔმᲣᲭრება რიყეს, დᲔᲪᲘᲚᲛᲝᲜᲘს მᲔᲘდანს, ორთაᲭᲐᲚის ბაღᲔᲑსა და ზოგიერთგან ნაᲔᲠის სახᲚᲔᲑსაც.

*** ᲚᲘᲐᲮᲔᲠი გაგიᲥᲔᲑᲣᲚი მოდის და დაᲐᲖარᲐᲚა გორი. არაგვიც ადიდებᲣᲚᲐ და არე-მარე თან მოᲐᲥᲔს თურმე.

*** მარᲔᲚისსა და ᲑᲔᲚაგორის შᲣᲐ რკინის გზა ერთის ᲔᲠᲗᲘᲡ მანძილზე გაᲣᲤᲣᲫᲔᲑᲣᲚია ᲬᲕᲘმᲔᲑსა და ნიაღᲔრᲔᲑს. მისᲔᲚა-მოსᲔᲚა საქონᲚᲘს მᲐᲢარᲔᲑᲚᲔᲑისა შᲔᲭᲘრᲔᲑᲣᲚია. მხოᲚᲝდ ფოსტᲘᲡა და პასაᲟᲘრᲔᲑის მᲐᲢარᲔᲑᲚᲔᲑიᲚა დადიან, მაგრამ გაᲤᲣᲫᲔᲑᲣᲚს ალაგს ფოსტა ᲮᲔᲚით გადაᲐᲫᲔთ და პასაᲟᲘრᲔᲑი ᲤᲔᲮით გადადიან გაᲤᲣᲫᲔᲑᲣᲚს მანძილზᲔდ.

*** აᲥᲡᲢᲐᲤᲘს რკინის-გზის საᲓგურᲐᲚალაიკები ᲥᲕᲔყᲐნას ბოძᲔᲑᲔდ ᲔᲓგიᲐᲜ!..

**

როდᲔსაც აᲥ, ტფილისᲘᲡ, პოᲮᲚᲐᲚიმᲝᲕᲔᲑისა და ბᲔᲚალაიკᲔᲑის კალმის ᲬᲕᲘრის გაᲐᲥᲕს დაᲣსრულᲔᲑᲔᲚი ᲤᲮაᲕა-ᲤᲮᲣᲕი და საკᲘრᲘᲚᲔᲚად მოწᲐᲓინᲔᲑᲣᲚია თაᲕისი მᲭᲐრტᲚᲘანი ᲤᲔრი წᲕაᲚᲚისაᲗᲕᲘს ᲧᲕᲔᲚᲐს, ᲔᲘნᲘᲪ-კი ოᲓნაᲓ მაᲘნᲪ გამოიᲰᲔნს ნიშან-წᲧᲐლს რიგიანობისასა და სამშობᲚᲝს სიᲧᲕარᲣᲚისას, სწორᲘᲓ ამ დროს Ერთგვარი მოღᲔᲕᲬᲔნ არა ნაკᲚᲔᲑის სითამამით დანᲐᲕარდᲔᲑენ სოფᲚად და ᲮᲐᲚხს აᲪᲚიან პირიდამ ᲧᲐᲜᲐსაკᲜᲔᲚს ᲚᲣკმას. დღე არ გაᲐა, რომ ქᲣრდᲔᲑᲘᲡ და ᲧᲐᲰაღᲔᲑᲘᲡ რამდᲔნიმე ოᲧᲐᲮი მაᲘნᲪ არ დასᲪᲣᲚ ძირსა და არ მოᲮᲐრაონ წᲚᲔᲑი.

მკითხᲔᲚი შᲔᲰᲬᲜᲐᲕდა, რომ ამ ბოᲚᲝს დროს მე, როდᲔსაც-კი მომიხᲓᲔᲑა ᲚᲐპარაკი ᲑᲔᲠᲗᲙᲐᲠᲬᲜᲔ

ზე კომპოზიტორს პეკერს მიერთმეფია სპარსეთის შაჰისათვის თავის შეთხზული სპარსული მარში. შაჰს მადლობა გადუხდია და უბოძებია მისთვის ორდენი „მზისა და ლომისა“.

*** გაზ. „Прав. Вѣст.“-ში იყო დაბეჭდილი, რომ ტფილისის პირველ გიმნაზიის დირექტორმა ლ. მარკოვმა მიიღო შაჰისაგან ამისთანავე ორდენი პირველის ხარისხისაო, მაგრამ ეს ამბავი მართალი არ გამოდგა. ლ. მარკოვს შაჰისაგან არავითარი ორდენი არ მიუღია.

*** გუშინ, 12 მაისს, რუსეთიდამ ფოსტა არ მოსულა, რადგან წვიმებს მთაში გზა გაუფუჭებია.

*** ტფილისის სამკურნალოსა და ორს მის განყოფილებაში, რომელთაგანაც ერთი აელვაბარშია და მეორე ხარფუჭში, აპრილის განმავლობაში ყოფილა სამკურნალოდ 849 მამაკაცი, 869 დედაკაცი და 416 ყმაწვილი, სულ 2,134. ამათში ფასით მისულა 442, უფასოდ—1,692.

*** მაისის პირველს კვირაში შემოსულა ტფილისის ბაზრებში 215 ტომარა ფქვილი და 555 ტომარა ქერი. ფქვილი იყიდებოდა ფუთი ექვს აბაზად, ხუთ უზალთუნად და მანათადა და ერთ შაურად, ღირსების დაგვარად; ქერი—ფუთი თხუთმეტ შაურად, ოთხ-უზალთუნად და მეტადაც. შუშა შემოსულა 1,100 ურემი და თითო სამიდამ ექვს მანათამდე გაყიდულა. სხვილ-ფეხი საქონელი შემოურეკიათ 990 ცალი და გაყიდულა 930, თითო ორ-თუმან ნახევრად და ექვს თუმნადაც. ცხვარი შემოურეკიათ 1540 ცალი, გაყიდულა 1010 ცალი. თიკა იყიდებოდა ამ ხანში ფუთი ექვს შაურადა და ორ აბაზად.

*** შეიდს ამ თვისას ზედაძნის მონასტერში წირვა გადაიხადა მისმა უსამღვდელოესობამ ეპისკოპოზმა ალექსანდრემ. წირვის დროს გალობდა ქართულად და რუსულად წინამძღვარიანთ კარის სამეფო სკოლის შეგირდების ხორო. მისს უსამღვდელოესობასა და მსმენელებს, რომელთა შორის ბევრი რუსიც იყო, ძალიან მოსწონებიათ შეგირდების ხოროს გალობა და ეპისკოპოზი ალექსანდრე შეჰპირებია სკოლის მთავრობას, რომ სკოლის ეთთარებას მოვახსენებ მისს უოველად მაღალ უსამღვდელოესობას პალადის, ეგზარხოსს საქართველოსასო.

*** თიანეთი: ძლიერის წვიმების გამო წყლები მოეარღნილია, და დიდი წყალ-დიდობაა. დაირჩო თერთმეტი კაცი და ათას შვიდასი სული ცხვარი.

*** თეძორ.ხან-შურა: ქართველმა არტისტმა, ბ-ნმა ალექსი-მესხიშვილმა, რომელიც ამ ჟამად მოსკოვში მიმეგზავრება, ჩვენს ქალაქშიაც გამოიარა და ორი რუსული წარმოდგენა გაჰმართა. ითამაშეს ერთი ნაწილი შილერის აეზაკებისა და ბ-ნმა ალ.-მესხიშვილმა შეასრულა ფრანც-მოორის როლი. მეორე წარმოდგენაზე წაიკითხა შეშლილის წერილები გოგოლისა. თავისის თამაშობით ბ-ნმა ალ.-მესხიშვილმა აღტაცებაში მოიყვანა შურული საზოგადოება, რომელიც ხმა მაღლა გაიძახის, რომ შურას ამისთანა დახელოვნებული არტისტი ჯერ არა სწ�.�ია. ტაშის კვრას ხომ საზღვარი არა ჰქონდა.

*** იქადამეე: ამ თთეის ორს ქალაქიდგან ოთხის ვერსის სიშორეზე იპოვეს მოკლული მეეტლე. მკვლელებს ცხენები გაერეკათ. ამ თთეის ხუთს ავაზაკები კიდეც დაიჭირეს.

*** იქადამეე: ამ თთეის ხუთს, ნაშუადღეეის სამს საათზე, ტალის სიმსხო სეტყეა მოეიდა, ფანჯრები დაგვიმტერია და ბოსტნეულობაც წაგეიხდინა.

*** გუშინ-წინ მკითხველებს ეაცნობეთ, რომ აელაბარში, ციციანოეის აღმართზე, სახლი ჩამოინგრაო. ეხლა გაზეთ „ახალ მიმოხილვას“ აცნობებენ, ეითომ ამ სახლის დანგრეეის დროს ხუთი კაცი დაღუპულიაოს. ამ ჟამად ციციანოეის აღმართი შეუკრავთ და მისკენ მოსვლა აღკრძალულია, სანამ გზას არ გასწმენდენ.

*** იმავე გაზეთს ატყობინებენ ბაშუმადგან, რომ იქ წარსულის თთეის 29-ს, ნაშუადამეეს პირველს საათსა და 24 წუთზე, მცირე მიწის-ძერა ყოფილა.

*** დღეს სამსეიო კრუეოკში დანიშნულია მეცამეტე კონცერტი: სახიფხეულო თეატრში—ბენეფისი პირველის კომიკოსისა შარლესი „ქორწინება პორშირიშა“.

*** 11 მაისის ღამეს, პოლიციის მე-10 ნაწილში, რეინის გზის ლიანდაგს იქიდგან, ვოლეკ უენოს გაუტეხნია ფანდარა ქუთაისის მცხოვრებ დავით რადიანის სადგომისა და სხვა-და-სხვა ნივთები გუუტანია 200 მანეთისა. დანაშავეთა შესაპყრობად და დაკარგულის აღმოსაჩენად ეოველიეე ლონეა ნახმარი.

*** 11 მაისს, პოლიციის მე-7 ნაწილში, მე-2 ბილდის ბაზრის ეული-ხმედოვის საფასხოდგან მოუპარავთ 20 ფუთამდე ქონი. დანაშავეენი ქუთაისის ტეხერნის ბლეკნინ ანდრია და კიკოლა სადაეელიძეები და სოფრონ მეჩიაძე, რომელთა სახლშიაც აღმოჩნდა 15 ფუთამდე მოპარული ქონი, პოლიციის მე-8 ნაწილის მოხელეებმა უკვე შეიპყრეს.

*** 11 მაისსავე პოლიციის ბოქაულმა ბლებომ დაიპატიმრა ტუსაღი ჭუსეინ-ირზაოღლი, რომელსაც 2 წლითა და 6 თვეით ტუსაღთა როტაში ყოფნა ჰქონდა გადაწყვეტილი და რომელიც 1888 წლის 24 მაისს გაიქცა ტფილისის ოღეეის სასამართლოდგან. უსენ-ირზა-ოღლი დროებით მოწმეთა ოთახში გაიყვანეს თურმე, დრო იხელთა, ფანდარაზე გადმოვიდა მეორე სართულიდგან, ეეგიმინოკის გაკეეთულ თეხეენის მილზე ჩამოეეეა, გაიქცა და აქამდე, თუმცა ბევრს ეძებდნენ, ვერ ეპოვნაო.

◆◆

ანგარიში

(1888 წლის მარე�d მაისიდამ 1889 წლის მარეcond მაისამდე გამეეგ კომიტეტისა ტფილისის გუბერნიის თავადაზნაურთა საზოგადოების შეუმლებელ მასწავლელთა შეშეეობისათვის.)

ჩვენის საზოგადოების წლიურს ანგარიშს თავის განსაკუთრებულ საგნად ყოველთვის ტფილისის სათავადაზნაურო სასწავლებელი ჰქონია და ეხლაც ეს ანგარიში იქნება. ანგარიში ტფილისის სათავად-აზნაურო სასწავლებლის წლიურის მოქმედებისა და მართლაც „საზოგადოების“ სრული შემოსავალი, როგორც კვლავ, ისე საანგარიშო წელს, ხმარდებოდა თითქმის ამ სასწავლებელს.

ამ ჟამად სასწავლებელი შესდგება

ხელი ღამის რაინდმა, როდესაც შეუქლიან არც პირი შეირცხვინოს ქვეყანაში, არცა ეის-რა ავნოს და თითონაც მშიერ-მწყურვალე არ დაეხეტებოდეს დედამიწაზე, ოლონდ-კი ხელი მოჰკიდოს პატიოსანს შრომასა და არ იზრომაცოს!

მკითხველი ჰხედავს, რომ როგორც მისი საკითხი, აგრეთვე ჩემიც მაღალ ფარდების საკითხია, მაგაზედ იმტერეენ თავებს მეცნიერები, პოლიტიკოსები, სახელმწიფო კაცები და საზოგადო მოღვაწენი, მაგრამ აქნობამდე ერთი ალთას ამბობს, მეორე ბალთას და გადაწყვეტილი პასუხი-კი ჯერ შორს არის...

ვთქვი „ჯერ შორს არის“-მეთქი, და გული-კი მიკანკალებს. ვინ იცის, იქნება ამ ერთის წლის წინად კიდეც დაიბეჭდა საფუძვლიანი გამოკვლევა ამ საგნისა და უკვე გადაწყვეტილი პასუხიც არის შიგ გამოკრული მოკლეთა და აშკარად; ვინ იცის, იქნება ის წიგნი კიდეც ხელთ იგდო ჩვენმა კანონ-მდებელმა ნარ-დონმა, შეგირდეეთ ამოიდო ილლიაში მაგრა, რომ არავინ გამოსტაკოს ხელიდამ და არ ჩაიხედოს შიგ. ვინ იცის, ამისთანა გამოკვლეეთ შეთოფიარლებულმა ნარ-დონმა რა სახელები არ გეიძენესა! ძალიან-კი გახარებული იქნება, თუ მართლა ასეთი წიგნი იშოვნა. მაგრამ რა გაეწყობა, დეე შეეცალა, მაინც ხომ მუქთია ეს შეეცალეა და ცალი ფულიც არ დეეხარჯება ამისთანა მხიარულ დროების გატარებაზე. ნუ შეგეშურდება, ეითარცა კეთილ მორწმენე ქრისტიანებს.

**

ჰო, იმას მოგახსენებდით—სოფელსაც თავისი საზოგადო მოღვაწენი ჰყავს და სიცოცხლე ჩამწარებული აქვს იმითგან. თუ არ დაგავიწყდათ, იმ დღეს ჩვენ ელაპარაკობდით საინგილოს ქურდობაზე. საინგილოში ისეე ინგილონი ჰპარავენ ერთმანეთს და გულ-ნატეკენი მაგრე რიგად არავინა რჩება. უხეი ქვეყანა ყოფილა, სავეკოოს თურმე არა აქვს დიდი გასაეალი და ინგილოელნი გულს აყოლებენ ქურდობას. უეკვეელია, ზარალი მაინც ეძლეეა მეურნეობას, მაგრამ სულს მაინც ითქვამენ.

მაგრამ ერთი მიბძანეთ, რითი ინუგეშოს თავი ქიზიყმა, რომელიც არ

არის ნაკლებად უხეი ქვეყანა და სადაც ქურდობას უპიენია საკმაოდ ფართო მოეედანი, ხოლო იმ განსხვავებით, რომ ქიზიყელები-კი არა ჰპარავენ ერთი-ერთმანეთს, არამედ მოდიან უცხონი და გაეზიდვენან ქიზიყელების აელა დიდებას. მართალია, ვერც ზოგიერთს კამბეჩოველს დაეფიცება ქურდობა, მაგრამ საზოგადოდ უფრო ეს მუღანლოელი თათარები აპირებენ საქმეს. ვერ გაზდის ქიზიყელი ცხენს, რომ არ მიუტტეს მუღანლოელი თათარი, არ წამოატეტეს და არ გაჰქესლოს ჯანდაბისაკენ. მიდის ზღეის ოდენა სარჩო და იღუპება უპატრონოდ.

მერე ეს ქურდობა გუშინდელი და გუშინწინდელი საქმე ხომ არ არის ქიზიყისათვის. ათობითა და ოცობით ჩამოვსთელით წლებს, რომ ქიზიყი იღუპება მუღანლოელებისაგან. ეს ქურდები რომ არ გადაჰკიდებოდნენ ქიზიყელებს, იმათის ცხენით, კამბეჩითა და ძროხით მიწა იქნებოდა დაბნელებული და ქიზიყის სიმდიდრეს ვერ მოსთელიდა კაცი. მაგრამ დღეს აქამომდე-კი ამ თათრებისაგან სული ეეღარ მოუბრუნებიათ. ერთი-კი გაიმართოს წელში ქიზიყელი კაცი და იმე ეუთის ისეთს ხარმას ვამოჭერაეს მუღანლოელი თათარი, რომ სულ მიწაზე გაკრას.

რა ქიზიყი გინდათ! იმავე ტაფაში იწვის მთელი ირის ხეობა. იმავე მუღანლოელების წყალობით.

მერე უნდა იკოდეთ, რომ ეს თათრები სულ სამოიდე ოთხი სოფელია, მეტი არა. სად მიდის იმოდენა სარჩო? რა ღმერთი გაუწყრათ, უძირო ორმოები ხომ არ გახდნენ, რომ აქამდის ვერ აისუყეს გული და ვერ დაკმარნენ. რაც იმათ სიმდიდრე გაზიდეს გარეთ-კახეთისა, ეხლა ყოველ ამ თათარს საკუთარი სართულიანი კოშკები უნდა ჰქონდეს გამოკეთილი და მეფურად უნდა სცხოვრობდეს. მაგრამ ამა მიბძანდით მუღანლოში—ისე სცხოვრობენ, თითქო ბოშები იყვნენო, წუწკად, ბინძურად ღარიბად.

არც გასაკვირველია, იმიტომ-რომ რაც-კი რამ გაექეთ ნაქურდალი, სულ ამ სასამართლეებში და ადეკატებზე ეხარჯებათ, ასე რომ მუღანლოელები თვეიანთეთეის-კი არ იჩენენ საკვირველს უნარს ქურდობისს, არამედ

საქმე ის გახლავთ, რომ ბალალაიკებისა და ღამის რაინდების მადას ერთისა და იმეე ადგილას უყეეს სათავე. ბალალაიკა ალაქლაქებს ენას და პოდხალიმეი ძალას ატანს კალმის წვერს იმიტომ-კი არა, რომ მართალს გაუკეერონ გზა ცხოვრებაში, არამედ იმ განზრახვით, რომ სიმართლეს ჩალაბულა მიაყარონ და მართლის მაგიერ მორთონ და მოკაზმონ ტყეული და სიცრუე ისე, რომ ბალლებს თვალები აუბრეელონ და ტყეული მართლად გიიყვანონ. საკმარისია კაცმა აიღოს ხელი სინიდისზე და დაადგეს ამ გზას, თორემ მეზობლის მოტყეილება არ არის ძნელი. ბეზსტრუნნი ბალალაიკები ადვილად იღებენ ხელს კაი კაცობაზე და ამით შოულობენ ლუკმასა და იკლავენ შიმშილს.

თქვენ იტყვით, რა საჭიროა კაცმა მართალს აუბეიოს გზა და სიცრუის მიყოლით ექიოს ლუკმა-პური, როდესაც სიმართლის მომხრეობაც არ დასტოვებს იმას უნუგეშოთ და ქვეყნისთვისაც სასარგებლო იქნებაო? პასუხის მაგიერად მეც ასეთისაე კითხვით მიმართავ ჩემს მკითხველს: რა საჭიროა ქურდ-ბაკაცობას არ მიჰყოს

მზრდელი, ერთი ექიმი და ერთიც ავადმყოფების მომვლელი ქალი. ერთი მასწავლებელთაგანი განაგებდა ბიბლიოთეკასა და კანცელარიის საქმეებს და ორი მასწავლებელი ჯერ-ჯერობით კერს უგდებდა პანსიონერებს, როდესაც აღმზრდელები სუსტ პანსიონერებს სწავლაში შეელოდნენ. სწავლა ჩვენს სასწავლებელში სწარმოებდა იმ გვარადვე, როგორც წარსულს წლებში, მხოლოდ გამოცდილებამ აღმოაჩინა, რომ ჩვენის სასწავლებლის მოწაფეთა განსაკუთრებით უპირველესად რუსული ენა და ამასთანავე სწავლაც საგნებისა ამ ენაზედ. კომიტეტმა მიიღო ყოველივე ღონისძიება ამ ენის გასაძლიერებლად და თანახმად კომიტეტის სურვილისა და პედაგოგიურის რჩევის გადაწყვეტილებისა მომავალში რუსულის ენის გაკეთილების რიცხვი რამდენადმე მეტი იქნება, ვიდრე წარსულში იყო.

პანსიონი. შარშანდელის წლის დამდეგს პანსიონში ირიცხებოდა სულ 63 მოწაფე, მათ შორის 22 საზოგადოების ხარჯზე, 34 ნახევარ ხარჯზე (თითოს შემოჰქონდა 100 მანეთი) და 7 საკუთარს ხარჯზე (თითოს შემოჰქონდა 200 მანეთი). გავიდა პანსიონიდამ 23 და შემოვიდა 24, ასე რომ ამ ჟამად ირიცხება სულ 64 მოწაფე პანსიონში, მათ შორის 22 საზოგადოების ხარჯზე, 40 ნახევარ ხარჯზე და 2 სრულს საკუთარს ხარჯზედ. საანგარიშო წელს საზოგადოების ხარჯზე მიღებულ იქმნა ოთხი პანსიონერი წილის ყრით: 1 ტფილისის მაზრიდგან, 1 გორის მაზრიდგან, 1 სიღნაღის მაზრიდგან და 1-ც თელავის მაზრიდგან.

თანახმად კომიტეტის გადაწყვეტილებისა მიღებულ იქმნენ საზოგადოების ხარჯზედ მხოლოდ ის ბავშვები, რომელთა მშობლები დამფუძნებელნი წევრნი არიან ტფილისის სათავადაზნაურო ბანკისა და ხელ-მოკლეობის გამო არა აქვთ ღონის-ძიება შეილებს აღზრდისა თავიანთ ხარჯზე.

წელს ტფილისში სხვა და-სხვა გადმდები ავადმყოფობა მეტის-მეტად იყო გავრცელებული და ჩვენი სასწავლებელიც ვერ გადაურჩა ამ ავადმყოფობას. ორი პანსიონერი გაგვიხდა ავად ყვავილით და ორიც ქუთაისშით, რომელმაც იმსხვერპლა ერთი მათგანი (ილინა გედევანიშვილი).

პანსიონერები ბევრით უკეთესად სწავლობენ გარედამ მოსიარულებზე. სახელდობრ პანსიონერებში წარმატებითა სწავლობდა 70%, ე. ი. მათის სწავლის ნიშანი სამზე ნაკლები არ იყო არც ერთ საგანში. პანსიონერებისა და გარედამ მოსიარულეთა რიცხვიკი რომ ერთად აეღოთ, პროცენტი 65%-მდე დაიწევს. ეს, რასაკვირველია, აიხსნება იმით, რომ პანსიონერები უკეთესს მდგომარეობაში არიან და თანამდებობის პირთაც მათს სწავლასა და ყოფა-ქცევაზედ მეტი თვალყური უპირავთ.

რადგან ჩვენს სასწავლებელს უმთავრეს აზრადა აქვს მოწაფეთა მომზადება სხვა-და-სხვა სასწავლებლისათვის, გამგე კომიტეტი ურდგენს საზოგადო კრებას სიას იმ მოწაფეთა, რომელნიც წარსულს წელს ჩვენის სასწავლებლიდამ სხვა სასწავლებლებში გადასულან და რომელთა შესახებაც ბ ნ ინსპექტორს ცნობები შეუკრეფია.

დასასრულ ჩვენის ანგარიშისა უნდა შეეფხოთ იმ საგანსაც, რომელზედაც წარსულს ანგარიშში პირველად იყო ხმა ამოღებული. საზოგადო კრებას მოეხსენება, რომ შარშან შესდგა ქალთა კომიტეტი, რომელმაც განიზრახა ფონდის დაარსება ქალების სასწავლებლისათვის. ეს კომიტეტი ჰმოქმედობს, როგორც განყოფილება ჩვენის გამგე კომიტეტისა ქნინა მარიამ ეახტანგის ასულის ჯამბაკურიან-ორბელიანის თავმჯდომარეობით, და სცდილობს ყოველისავე ღონის-ძიებით, რომ თავისი ყოველად სასარგებლო განზრახვა მალე განხორციელოს. ამ კომიტეტის წევრად არიან: ქნ. ოლგა თადეოზის ას. ქაჟაევაძისა, ქნ. ეკატერინე მიხეილის ასული ერისთავისა, ელენე ზაქ. ას. ყურავსკისა, ეკატერინე რევაზის ას. გაბაშვილისა, ქნიაზენა ანასტ. მიხ. ას. თუმანიშვილისა და ეფროსინე იაკობ. ას. ჭიპინაძისა. ხსენებულს კომიტეტს რამდენჯერმე ჰქონდა სხდომა საანგარიშო წლის განმაელობაში და მრავალი თანამგრძნობი აღმოიჩინა, რომელთაც კომიტეტის

იპარაევენ ადვოკატების გასასუქებლად. ორი თათარი რომ ჩავარდეს სამართალში, ათი სხვა თათარი იკლებს ქვეყანას, იტაცებს რაც-კი ხელთ მოჰხვდება და მიაქვს ადვაკატთან, რომ გამოიხსნას გაბმული ამხანაგები. ბევრჯელ მიკითხავს ჩემის თავისთვისი: რა თესლისა უნდა იყენენ ეს მუდანლოელი თათრები, რომ სხვის სასარგებლოდ ასე კრიჟაში უდგანან ქიზიყსა და იერის ხეობას, ან რა მტრობა უნდა მიგვიძღოდეს-მეთქი? პასუხი ვერ ვიპოვენ დღემდე. ეხლა-კი ერთი მეცნიერი იძახის თურმე, რომ ეს მუდანლოელი თათრები არიან ნაშთნი უწინდელის ხალხისა, ხაზარებისა, რომელნიც უგზოდ დაკარგული ეგონა მეცნიერებას აქამომდე. სწორეთ მაგრე უნდა იყოს, თორემ რატომ სხეა რომელსამე ხალხს არ ეტყობა მაგ გვარი წინ-დაუხედავი წახდენა მეზობლებისა. ეხლა-კი ჩვენ სიამოვნებით ეაცნაღდები, რომ ამ ხაზარებს თავისი ოლეგი უკვე ასჩენიათ და ნაცარტუტასაც ადენს. მაგრამ ვაი თუ ხაზარები-კი არ იყვენენ, არამედ იყვენენ мидо-ассирійскіе народы знатныхъ персовъ, ან იქნება უფრო монголо-семитическіе народы знатныхъ мексиканцевъ იყვენენ. აბა ვინ იცის!..

**

ხაზარები არიან მუდანლოელი თათრები თუ არა, ან სწორეთ იმავ ენაზე და ისევე ლაპარაკობენ დღესაც, როგორც ლაპარაკობდნენ კიროსის დროს, თუ იქნება ცოტა ოდნავ გამოსცვალეს კილო, ან თითო-ოროლა სიტყვები,—ეს სამეცნიერო საგანი დაუთმოთ გამოაცებელს ნარდონს, რომელმაც ყოველივე ესეები ზედ მაწვენთ იცის და რომელიც მალალ ხეების კენწეროებზე სულ კაკაკაპეთი დახტის ადვილად და მალხაზად. ჩვენ-კი დღეეანდელი საუბარი დავაბოლოოთ იმითი, რომ ქიზიყმა და იერის ხეობამ უთუოდ თავს უნდა უშველოს ამ ქურდ-ბაცაცებისაგან. სწორეთ სათაკილო და სარცხვინოა, რომ ეს ამოდენა ქვეყნები ელუპებიან ორიოდე სოფელს თათრებისს. მართალია, ამ შემთხვევაში მთავრობაც უნდა დაეხმაროს ხალხსა და დაიფაროს ავაზაკების ხელიდამ, მაგრამ მარტო მთავრობა რას იზამს, თუ-კი თვით ხალხში დაბუდულია გრძნობა და აზრი თავისის თავის მოვლისა და შენახვისა.

ქიზიყელები ემდურებოდნენ ჩვენს გაზეთს, რომ ყბად აგვიგდეთო და კამბეჩოვანს ეძახით ჩვენს კუთხესაო. კამბეჩოვანს რომ ეეძახით, ეგ იმიტომ-რომ ქიზიყის ისტორიული სახელი მართლა კამბეჩოვანია და არც საძრახისი იყო მაშინ, როცა მაგვთი სახელი ერქვა, პარ იქთი, თავ-მოსაწონებელიც იყო, რადგან ბევრი კამეჩი იცოდა ქიზიყმა. ხოლო რაც შეეხება ყბად-აგდებას, მაგაში იმდენად ჩვენი გაზეთი არ არის გასამტყუნარი, რამდენადაც თვით ქიზიყელები. აგერ თითქმის სამოცი წელიწადი სრულდება, რაც ქიზიყს ერთობ სძინავს და მარტო კალიის გაქლეტით თუ ესახელებია თავი ამ სამოიდე წლის წინათ. ეგ არის და ეგ.

არც ერთს საზოგადოებრიეს განზრახვას არ გაუშლია-ღა ფრთა ქიზიყში. ამასთანავე ქიზიყისთანა მომტეტებული საზოგადო ჭირი თითქმის არც ერთს კუთხეს ჩვენის ქვეყნისას არა ჰხედომია წილში. მაგალითად, ქიზიყს ცალმხრივ ჩამოუდის მდინარე ალაზანი, მეორე მხრივ—იორი, ამავე დროს ეს ქვეყანა ყოველად ღარიბია წყლით, იქამდე ღარიბია, რომ აკლია არა თუ სარწყავი წყალი, სასმელს

ჯამაგირი მოსამსახურეებს. 1,290 99
გათმობა და განათება . 936 83
ლაზარეთი 671 23
სხვა-და-სხვა . . . 1,349 48
შეშეობა მასწავლეთა. 10 „

სულ 28,296 43

რჩება პირველის მაისისათვის 1889 წ. . . . 5,402 37

სახელდობრ:

ხაზინადარსა აქვს . . „ 50
ინსპექტორს 676 09
სახელდახელო ანგარიშზე. 1,027 78
გირავნობის ფურცლები 3,698 „

5,402 37

დასასრულ კომიტეტი ნებას ითხოვს წარმოგიდგინოთ: 1) საერაუდო ანგარიში შემოსავალ-გასაელისა 1889 წლის მაისის პირველიდამ 1890 წლის მაისის პირველამდე, 2) მოხსენება შესახებ სახლის შეძენისა ჩვენის სასწავლებლის საკუთრებად და 3) მოხსენება შესახებ წესდების ზოგიერთ მუხლის შეცვლისა.

თავმჯდომარე საზოგადოების გამგე კომიტეტისა კონსტანტინე მამაცაშვილი.

გამგე კომიტეტის წევრნი: { ი. მაჩაბელი, ლ. ვახტანგ, ნ. ცხვედაძე, დ. ფაკელნიშვილი.

წერილი ამბები

ამერიკის ყურ. „Harpers Monthly“-ში ბატონი ბლოგიტი, ბერლინელი რეპორტერი კბრ. „Times“-ისა, მოუთხრობს მეთხუკელებს ამის ამბავს, თუ როგორ ვტეკუნდა და ვსაუდელებდი დიპლომატებსო. პირველშიკე ბლოგიტმა თავისი მეგობარი კიკი ეროს დიპლომატს მდიგნად ჩაეკვნა და ეს მეგობარი ესწრაბოდა ხოლმე კონგრესის კრებაზედ. რომ ეკვი არ მეეტანთ, შემდეგი სერსი იხმარეს თურმე: ორივე კეიზერგროფის სასახლეში დადგენენ და სალმს ისე ამენებდნენ თავს, ვითომ ერთმანეთი არ ვიცნობთ და ეურთდებას არ ეკეკვეთ ერთიერთსო. ორივეს ერთ ნარი შლიპები ეხურათ და

ეაყალსაც-კი დიდის ეითა და ეაგლანითა შოულობენ. განა ასეთი ამბავი საარაკო არა გგონიათ თქვენ! განა ვასაოცებელი არ არის, რომ მთითა და მინდერით მდიდარე ქვეყანა ამოიფშრეკება ხოლმე უწვიმობისას და მთელი ქიზიყი გუდა-ნაბადს აიკიდებს ხოლმე, აიღებს ხელში გმელ ჯოხსა და სამოწყალოდ ღა ზოულობს ლუკმა-პურს! განა ერთი ბეწო საზოგადოებრივი გრძნობა რომ ჰბეტეადეს, ამოდენა ქვეყანას გაუპირდებოდა არ ხების გაყვანა!..

აგრეთვე არ-საპატიელი დაუდეგრობა დაგზეფებათ ყოველ ნაბიჯზე და მიზეზიც ეს არის, რომ ქიზიყელებს ქება-დიდებით არაკინ ინსენებს. მოდით თქვენ და ადიდეთ ქიზიყი, რომ ორი-სამი სოფელი თათარი ვერ მოუგერეგნია!

მეტყვიან—ჩვენს ცუდსა ჰხედავთ და კარგის დასანახი თვალი-კი დაგხუჭვიათო, იმ დღეს არ იყო, ბალი გავმართეთო და ოც-და-შვიდ თუმნამდე ფული გადმოგუთვალეთ „წერა-კითხვის საზოგადოებასაო“. რატომ ამას არ მიხვალთ ჩოტკშიო.

ოდონდ - კი იყოს რამ და-

ლანანი, თორემ ჩვენისთანა გაფაციცებით მგონი ინიანად ეინმე იეკერებოდეს ამსთანებში. მაგრამ რასა იქთ. ქიზიყის დღებარეობა ისეთია, იმდენი დიდრონნი სოფლები აქვს და ისე ახლო-მახლო არიან ერთურთზე ეს სოფლები, თვით სიღნაღი იმოდენა ქალაქია, რომ ამ კუთხეში ჩვენს „წერა-კითხვის საზოგადოებას“ უნდა ჰყვანდეს განსაკუთრებული განყოფილება, რომელსაც სამს ოთხასობით უნდა ეთვლებოდეს წევრნი, ყველა დიდრონ სოფელში უნდა ჰქონდეს გამართული არა ნაკლებ ორ, ორ კლასიანს სკოლებისა,—მაგრამ აბა სად რა არის! და რასაკვირველია, არა-ოაობაში ის ოც-და-შვიდ თუმნიანი ბალიც კი ხელია, თუმცა-კი ბალის გამართვას წინ ეღობებოდნენ მრავალნი მახინჯნი და კეთროვანნი სულითა, თუმცა-კი ავეჯსა და სამუსიკო ინსტრუმენტებში ქირა უნდა გაეღოთ, რადგან კამბეჩოვანის ქალაქში თურმე საქეფლმოქმედო აზრითა-კი ეერას იშოვნით „უპროკატოდ“.

სანი.

რომ თ. გორჩაკოვი წამოდგა-მეთქი და სასეიმწიფოთა წარმომადგენელნი-კი, დამესხდარი დაპარკაობენ თურმე. შემდეგ შეკითხეა, რომ სიტყვის დაბეჭდვას ძალიან გაეცხარებინა ბისმარკი. შემდეგ კრებაზედ ბისმარკი იმ დიპლომატებს გვერდზედ იჯდა თურმე, რომელსაც თ. გორჩაკოვის სიტყვის გარეთ გატანასა სწამებდა, კანცლერმა სუფრა ასწია და სთქვა დაცინვით: „უნდა ენახოთ, ბლოკიცი აქ სხდა ხომ არ არის მეკუნწულიო“.

ერთხელ კიდევ ბერლინის ხელშეკრულობის შინაარსი მეტნობა ერომ და ბლომატმა, რომლის დასასჯელებასაც სიწყლიერად არა ესთვლი. ესდა იმის დარდიდ მჭონდა, რომ ეს ხელშეკრულობა დონდონში მეენობებინა და თან ხელი შემშალა, რომ იმის დაბეჭდვა „Times“-ისთვის ერაკის დაესწრო. მიეპარეთ თ. ბისმარკს და ესთხოვე, რომ ნება მომეცა ბერლინის ტრაქტატი გამოგაქვეყნო-მეთქი, მაგრამ კანცლერმა გადაწყვეტილი უარი მითხრა. ამ უარით იმელი მომეცა, რომ არც სხვა გაზეთებს ექმნებათ მიტეშული ნება ხელ-შეკრულობის გამოქვეყნებისა-მეთქი. წასვლა ბრაუსელში და იქაურს „Times“-ის კორრესპონდენტს გადავეცი დაწერილი ხელ-შეკრულობა დონდონში გასაგზავნად დაეშეთ. ეს ტრაქტატი მეორე დღეს „Times“-ში იყო დაბეჭდილი. აი ასე ვტეტუებდი და ვასეულებდი დიპლომატებსთო, დასძენს თავისს მოთხრობას ბდოკიცი, თუმცა-კი ისიც სთქმელია, რომ რეპორტერი დონდონის გაზეთისა ხშირად თითონაცა სწერდა თურმე და ამას ამ-ყალეებდა, რაც სრული ტეუეილი და სიცრუე იყო.

დეპეშა

11 მაისი

პეტერბურგი. დღეს ნაშუადღეოს ორ საათზე პეტერბურგს მობრძანდა შაჰი სპარსეთისა. ნიკოლოოზის ეოგზალიდგან შაჰი და ხელმწიფე იმპერატორი ეტლით წაბრძანდნენ სახამორო სასახლეში, სადაც შეკრებილი იყო დიდკაცობა შაჰის სანახავად. მათ უდიდებულესობათ უკან მიჰყეებოდნენ მემკვიდრე ცესარევიჩი და ჩერნოგორიის მემკვიდრე პრინცი დანილი. ამათ შემდეგ სამეფო სახლის წევრნი და შაჰის ამალა. დარი ჩინებული იდგა. ნეევის პროსპექტი ხალხით იყო გაჭედილი. პროსპექტის ორსავე მხრით გვარდიის პოლკები იყო ჩამწკრივებული. სანამ შაჰი პეტერბურგშიდარჩება, ქალაქი დროშებით მორთული და საღამ-საღამოობით გაჩირაღდნებული იქნება.

12 მაისი

პეტერბურგი. გუშინ საზამთრო სასახლეში საპარადო სადილი იყო გამართული ას ოთხმოც კაცისათვის. უმაღლესს სუფრაზე ოქროს სერვიზი იყო. ხელმწიფე იმპერატორიცა მარჯვენე ბრძანდებოდა შაჰი სპარსეთისა, მარცხნე—ჩერნოგორიის მთავარი. ხელმწიფე იმპერატორი ბრძანდებოდა ხელმწიფე იმპერატორიცის პირდაპირ საღილზე ხელმწიფე იმპერატორმა მიირთვა შაჰის სადღეგრძელო. ამ დროს ციხეში ოც და-ერთჯერ გა ისროლეს ზარბაზანი. შემდეგ შაჰმ მიირთვა ხელმწიფე იმპერატორის სადღეგრძელო. დღეს შაჰი მიბრძანდება პეტერგოფს. როგორც ამბობენ, შაჰი კვირას წაბრძანდება პეტერბურგიდგან. შაჰის განზრახვა აქვს ცოტას ხნით გაჩერდეს ეიელოსა და ვარშავაში.

შინაგან საქმეთა მინისტრის ამხანაგი, თავადი გაგარინი, დაინიშნა სენატორად. ზღვათა სამინისტროს „სტოროიტელნი კომიტეტის“ თავმჯდომარე ტილო, თბოგენისამებრ, დათხოვნილ იქმნა სამსახურიდგან.

„Journal de St Pétersbourg“-ი ლაპარაკობს შაჰის მობრძანებაზე და ამბობს, რომ რუსეთი აფსევს ამ განთლებულის ხელმწიფის სამსახურს სპარსეთის წინაშე და დარწმუნებულია, რომ შაჰი გულ-წრფელად სცდილობს რუსეთისა და სპარსეთის შუა მეგობრობა დაამკვიდროს. სპეთი გეკაქეს ეიფექოროთო, რომ შაჰის რუსეთში მობრძანება ამ მეგობრობას კიდევ უფრო განამტკიცებსო.

ვეტერბურგის ბირჟა, 2 მაისი

	მოთხოვნილ.	მიწოდებ.	მიყიდულ.
	მან. კ.	მან. კ.	მან. კ.
ხუთ-მანეთიანი ოქრო	— „	— „	7½
ტამოჟნის კუპონები .	— „	— „	148 87
მანეთიანი ვერცხლის ფული	1 13	— „	— „
5% პირველის შინაგანის სესხის მომგები ბილეთი	271¼	— „	— „
—მეორისა	245¼	— „	— „
გირვანქის ფფრცელნი ტფილისის ბანკისა .	— „	— „	— „
ქუთაისის ბანკისა . . .	— „	— „	— „
ტფილისის სურფიერო ნდობის საზოგადოებისა	— „	— „	— „

გამოსადეგი ცნობანი

ნიხრი

1 მაისიდამ 16 მაისამდე.

თეთრი ბოცი რუსული 1 კილ. .	5	კაპ.
ბოცი 1-ის ხარისხისა. .	3½	„
„ 2 „	3	„
თონის წითელი ბოცი 1-ის ხარის.	5	„
„ „ 2—	4	„
„ „ 3 „	3½	„
ჟვარის ძაძის ბოცის დაკაბა		
1-ლის ხარისხისა . .	5	„
მე-2 ხარისხისა . .	4	„
მე-3 — . . .	.	„
ძროხის ხორცი 1-ლის ხარისხისა.	9	„
„ 2 „	8	„
სე